

Súd: Okresný súd Revúca
Spisová značka: 5P/28/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6815202149
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Prčová
ECLI: ECLI:SK:OSRA:2015:6815202149.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Revúca pred samosudkyňou JUDr. Luciou Prčovou v právnej veci starostlivosti o maloletého I. J., F.. XX.XX.XXXX, T. P. Č.. XXX, t. č. v Reedukačnom centre Mlynky Biele Vody, Mlynky - Biele Vody č. 267, 053 76 Mlynky, v konaní zastúpeného kolíznym opatrovníkom Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca, dieťa rodičov: matky T. E., F.. XX.XX.XXXX, T. P. Č.. XXX a otca P. J., F.. XX.XX.XXXX, T. P. Č.. XXX, o návrhu rodičov maloletého dieťaťa na zrušenie ochrannej výchovy maloletému, takto

rozhodol:

Návrh na zrušenie ochrannej výchovy, ktorá bola uložená maloletému I. J., F.. XX.XX.XXXX rozsudkom Okresného súdu Revúca zo dňa 09.07.2014, č. k. 5P/33/2014 - 30 sa zamietá.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Návrhom doručeným súdu dňa 20.04.2015 sa rodičia maloletého I. J. domáhali zrušenia ochrannej výchovy, ktorá mu bola uložená rozsudkom Okresného súdu Revúca zo dňa 09.07.2014, č. k. 5P/33/2014 - 30. V návrhu uviedli, že sľubujú, že maloletý už nebude páchať trestné činy a chcú, aby vyrastal medzi súrodencami a rodičmi a aby žil riadny život. Zaslúži si ešte jednu šancu.

Na pojednávaní vykonanom vo veci matka maloletého uvádzala, že odkedy bola mal. I. uložená ochranná výchova sa veľmi zmenil, už nie je taký, aký bol, už je poslušný. Zo zariadenia, kde vykonáva ochrannú výchovu bol doma trikrát a celý tento čas bol slušný. Oľutoval to ako sa správal, veľmi ho to zmenilo. Otec sa k vyjadreniu matky pripojil. Taktiež súd požiadal, aby dal maloletému ešte jednu šancu.

Maloletý I. na pojednávaní uviedol, že chce, aby bola zrušená ochranná výchova, ktorá mu bola uložená, pretože sa nespráva tak ako predtým. Uviedol, že už bude robiť všetko len podľa svojho rozumu a nebude počúvať kamarátov. Už je iný, chce, aby mu súd dal ešte jednu šancu. Uviedol, že bol doma aj na Vianoce a bol dobrý.

Kolíznym opatrovníkom sa v správe zo šetrenia pomerov ako aj na pojednávaní vyjadril tak, že navrhol nezrušiť ochrannú výchovu uloženú maloletému. Ochranná výchova bola maloletému uložená z dôvodu, že sa opakovane dopúšťal trestnej a priestupkovej činnosti a to v spolupáchateľstve s kamarátmi z obce. Nechodil pravidelne do školy, mal neospravedlnené vyučovacie hodiny. Správanie maloletého je síce v reedukačnom centre v súčasnosti bez výraznejších ťažkostí, maloletý je však, ako to vyplýva zo správy reedukačného centra ľahko ovplyvniteľný. Je otáznave aké bude ďalšie výchovné vedenie jeho rodičov domácom prostredím, ak jeho výchovu neboli schopní zvládnuť ani doposiaľ, napriek nízkemu

veku maloletého. Poukázal taktiež na vplyv širšieho prostredia v obci Kameňany, v ktorej stále pretrvávajú výrazná kriminalita maloletých a mladistvých.

Dokazovanie súd vykonal listinnými dôkazmi a to najmä správou zo šetrenia pomerov v rodinnom prostredí maloletého, správami základných škôl ohľadne dochádzky a správania súrodencov maloletého I., správami Reedukačného centra Mlynky - Biele Vody z pôsobenia maloletého v zariadení a rozsudkom Okresného súdu Revúca zo dňa 09.07.2014, č. k. 5P/33/2014 - 30 a zistil nasledujúci skutkový stav veci:

Rozsudkom Okresného súdu Revúca zo dňa 09.07.2014, č. k. 5P/33/2014 - 30 bola mal. I. J. uložená ochranná výchova. O jej uložení súd rozhodol z dôvodu, že sa maloletý I. J. od mája 2013 do 27.3.2014 dopúšťal skutkov, ktoré po formálnej stránke vykazovali znaky skutkových podstat trestných činov a to prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 a § 194 ods. 1 ods. 2 písm. c) Trestného zákona, prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a/ Trestného zákona ako aj prečinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 Trestného zákona, teda ako osoba mladšia ako 14 rokov spáchal činy, ktoré by inak boli trestnými činmi. Tieto páchal v spolupáchateľstve s iným páchatelom resp. páchatelmi. Okrem toho sa v období od februára 2013 do januára 2014 dopustil konaní, ktoré napĺňali formálne znaky priestupkov proti majetku podľa § 50 ods. 1 Zák. č. 372/1990 Zb. o priestupkoch. Maloletý bol zároveň niekoľko rokov záškolák a v škole dosahoval neuspokojivé výchovnovzdelávacie výsledky. Správanie maloletého v škole nebolo spoločensky vhodné a prijateľné, z ktorého dôvodu mu boli znižované známky zo správania až na najvyšší možný stupeň „4“. Vzhľadom na tieto skutočnosti mal súd za to, že riadnu výchovu maloletého I. je možné dosiahnuť len uložením ochrannej výchovy.

Zo správy kolízneho opatrovníka zo šetrenia pomerov v rodine mal. I. mal súd preukázané, že maloletý I. J., nar. XX.XX.XXXX je dieťa rodičov matky T. E., nar. XX.XX.XXXX a otca P. J., nar. XX.XX.XXXX. Rodičia žijú v spoločnej domácnosti a spolu vychovali a vychovávajú celkovo 12 detí (vrátane mal. I.). Rodičia maloletého sú nezamestnaní, rodina je v hmotnej núdzi. Obýva starší rodinný dom, v súčasnosti je elektrina v domácnosti vypnutá z dôvodu nedoplatkov. Zdroj elektriny si rodičia zabezpečujú elektrocentrálou. Zdroj pitnej vody sa nachádza na dvore, hygiena bývania je na nižšej úrovni. Od r. 2010 je rodina evidovaná v registri sociálnej kurately Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Revúcej pre záškoláctvo. Školská dochádzka maloletých detí je v poslednej dobe zlepšená, deti chodia do školy pomerne pravidelne. Zo strany rodičov je o mal. deti postarané primerane ich možnostiam, schopnostiam a podmienkam v akých žijú. V poslednom období orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately neriešil problémové správanie maloletých detí, starostlivosť o ktoré zabezpečujú rodičia.

Zo správ základných škôl ohľadne dochádzky a správania sa súrodencov mal. I. vyplynulo, že jeho brat C. J., F. XX.XX.XXXX mal v prvom polroku šk. roka 201/2015 vymeškaných 108 hodín, z toho 6 neospravedlnených, v druhom polroku do konca apríla 2015 108 hodín, z toho 10 neospravedlnených. Po komunikácii s otcom v mesiaci máj nevymeškal ani jednu hodinu. Rodičia nedostatočne podpisujú dokumenty im zasielané školou, napr. polročný výkaz známok a upozornenie na vymeškané neospravedlnené hodiny. Správanie mal. C. je dobré, vyučovacie výsledky priemerné až slabé. Brat maloletého I., mal. P. J., F. XX.XX.XXXX neospravedlnené hodiny nemá, taktiež počet jeho ospravedlnených vymeškaných hodín je nízky. Vyučovacie výsledky má dobré až veľmi dobré. Jeho správanie nie je bezproblémové - vykazuje známky hyperaktivity, často sa bije a vyvoláva nezhody, pokyny učiteľov však rešpektuje, dá sa usmerniť. Sestra mal. I., J.S. J., F. XX.XX.XXXX má všetky vymeškané hodiny ospravedlnené, jej správanie na vyučovaní je slušné.

Zo správ Reedukačného centra Mlynky - Biele Vody vyplynulo, že správanie maloletého I. je v poslednom období bez výraznejších ťažkostí. V jednotlivých mesiacoch však správanie maloletého bolo rôzne hodnotené - stupňom od vynikajúci až po horší. Iba v mesiaci 09/2014 bol maloletý hodnotený celý mesiac ako výborný. Okrem tohto bol za celé obdobie pobytu v zariadení hodnotený ako výborný len 3 týždne - jeden týždeň v mesiaci 10/2014, jeden týždeň v mesiaci 11/2014 a jeden týždeň v mesiaci 03/2015. V mesiaci 01, 02, 04, 05 a 06/2015 bol hodnotený „v norme“, v mesiaci 03/2015 bol hodnotený 3 týždne „v norme“ a v mesiaci 11/2014 bol hodnotený 2 týždne ako horší a 1 týždeň „v norme“. V mesiaci 12/2014 bol síce 2 týždne hodnotený ako vynikajúci, čo však podľa zariadenia mohlo byť účelovo

podmienené Vianocami. V mesiaci 06/2015 bolo maloletému uložené pokarhanie za nerešpektovanie pokynov triedneho učiteľa a za drzé správanie voči pedagógovi - neuposlušnutie pokynov. Zo správ ďalej vyplynulo, že maloletý sa väčšinou prispôsobí, ale je rád, ak sa veci dejú ako si on praje, ak je mu po vôli. Má potrebu dominantnejšej pozície, nepresadzuje sa násilím. Potrebuje pravidlá, systém, režim, štruktúru, inak má tendenciu si ulaviť, zvoľniť. Je ľahko ovplyvniteľný. S vonkajšou kontrolou správania sa dokáže prispôobiť, sebazvládnutie v domácom prostredí však závisí od neho, ako aj od kvalít domáceho prostredia (výchovného vedenia rodičov), s otvorenou prognózou.

Podľa ust. § 103 ods. 3 Trestného zákona ochranná výchova potrvá, kým to vyžaduje jej účel, najdlhšie však do dovŕšenia osemnásteho roku veku mladistvého; ak to vyžaduje záujem mladistvého, môže ju súd predĺžiť do dovŕšenia jeho devätnásteho roku.

Podľa ust. § 103 ods. 5 trestného zákona ak prevýchova mladistvého pokročila do tej miery, že možno očakávať, že aj bez obmedzení, ktorým je podrobený vo výchovnom zariadení alebo v určenej rodine, bude sa riadne správať, avšak dosiaľ nepominuli všetky okolnosti, pre ktoré bola ochranná výchova uložená, môže súd podmienene upustiť od ochrannej výchovy alebo mladistvého podmienene umiestniť mimo výchovného zariadenia alebo náhradnej rodiny. Pritom môže mladistvému uložiť dohľad probačného a mediačného úradníka alebo iné výchovné opatrenie.

Dĺžka trvania ochrannej výchovy nie je v zákone presne vymedzená. Záleží od toho, či existujú dôvody, pre ktoré bola uložená alebo či tieto už odpadli. Dôvodom uloženia ochrannej výchovy u maloletého I. bolo jeho opakované protispoločenské konanie takej intenzity, že formálne naplnilo znaky skutkových podstát trestných činov, resp. priestupkov, pričom však jeho trestná, resp. priestupková zodpovednosť bola vzhľadom na jeho nízky vek vylúčená. Spolupôsobiacimi činiteľmi pri ukladaní ochrannej výchovy bolo aj jeho nevhodné správanie v škole a záškoláctvo. Pri zisťovaní, či dôvod uloženia ochrannej výchovy u maloletého odpadol, súd teda najmä skúmal či doterajším výkonom ochrannej výchovy bola dostatočne zabezpečená jeho prevýchova a to do takej miery, že možno očakávať, že v prípade zrušenia ochrannej výchovy povedie riadny život.

Zo správ reedukačného centra súd nemal preukázané, že by prevýchova maloletého I. do takejto miery pokročila. Správanie maloletého v reedukačnom centre nenasvedčuje tomu, že by v ňom došlo k takým zmenám, ktoré by súd viedli k záveru, že maloletý v domácom prostredí bude viesť riadny život - bude si plniť povinnú školskú dochádzku, bude rešpektovať rodičov a poslúchať ich výchovné pokyny a nebude sa dopúšťať protispoločenskej činnosti. Správanie maloletého v zariadení nebolo hodnotené výlučne pozitívne ani viac pozitívne - možno ho označiť skôr len ako priemerné. Navyiac v určitej miere (ako vplýva zo správy reedukačného centra) účelové, podmienené prebiehajúcim konaním o zrušenie ochrannej výchovy. Aj napriek prebiehajúcemu konaniu boli maloletému I. uložené v mesiaci jún 2015 dve pokarhania. Z hodnotenia správania maloletého v reedukačnom centre nevyplýva, že by maloletý počas doterajšieho výkonu ochrannej výchovy dospel k sebauvedomeniu ohľadne jeho predchádzajúceho negatívneho protispoločenského správania a začal pracovať na svojej zmene. Pokiaľ správanie maloletého ani v plne štrukturovanom prostredí, pri dôslednom výchovnom vedení nie je bezproblémové, súd nemôže nadobudnúť presvedčenie, že sa maloletý bude bezproblémovo správať v domácom prostredí, kde sú z pohľadu dôslednosti výchovy maloletého podstatne horšie podmienky.

Súd sa stotožňuje s názorom kolízneho opatrovníka, že keďže rodičia maloletého ani v minulosti, keď bol vek maloletého nižší (a teda sa dá predpokladať lepšia možnosť výchovného pôsobenia na maloletého) nedokázali jeho výchovu zvládnuť tak, aby sa maloletý nedopúšťal protispoločenskej činnosti, nemožno predpokladať, že tak dokážu urobiť v súčasnosti. Práve preto prvá a hlavná zmena musí nastať v zmýšľaní a prístupe maloletého I., čo by sa malo prejavovať v jeho zmenenom správaní.

Vyjadrenia maloletého na pojednávaní o svojom polepšení súd považuje za automatické, naučené a účelové, bez hlbšieho uvedomenia si ich obsahu. Maloletý už v minulosti, pri prejednávaní jednotlivých jeho protispoločenských konaní orgánmi polície opakovane formálne oľutoval svoje skutky a sľuboval, že sa polepší. Ani v minulosti však k tomu nedošlo a maloletý sa ďalej dopúšťal protispoločenského

správania, čo nakoniec viedlo k uloženiu ochrannej výchovy. V tomto ohľade súd u maloletého nezaznamenal žiadnu zmenu a jeho mechanicky prednášané sľuby nepredstavujú podľa súdu najmenšiu záruku, že dôjde k ich naplneniu.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že ochranná výchova uložená maloletému I. zatiaľ nespĺnila svoj účel a tak súd návrh rodičov maloletého na jej zrušenie zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O. s. p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, pretože sa jedná o konanie, ktoré mohlo začať aj bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní od jeho doručenia na Krajský súd Banská Bystrica prostredníctvom podpísaného súdu (dvojmo).

Podľa ust. § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa ust. § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c/ súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d/ súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e/ doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f/ rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci

Podľa ust. § 205 ods. 3 O.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.